

Szerk. az olvasóhoz

Nem jutottunk el könnyen ehhez az évszámhoz és folyóiratszámhoz. (És évtizedhez.) Noha az 1988-as indulás óta átbecskáztunk egy-két korszak-buktatón. Lehet, korai örömből levesszük a címlap aljnyomatából Für Emil barátunk koronavírus-korszakot megérző grafikáját – vagy abból a dramaturgiai megfontolásból, hogy nem lehet kétszer egymás után „próbára bocsátani” bennünket – az országot, Európát, a Glóbuszt. Ezt a szó-(és katasztrófa-)ismétlést remélhetőleg az esztétikában jártas sors is ismeri, aki ránk küldte ezt a vész-korszakot denevér-sárkánykái apokaliptikus torkából.

Bár...

Ennél gyilkosabb változás e lapszámomban, hogy harminc éve először nincs FIGYELŐ rovat a végén. Ez szinte a vég kezdete vagy jelzete. A folyóiraté, s benne – sejt és test kapcsolata – magának a hagyományos kultúrának a végéé. A pandémiának köszönhetően több mint fél évig nem tartottak nyitva a közkönyvtárak – ahol e rovat anyagát össze lehet gyűjteni.

Világ könyvtárak nélkül. Jaj!

Ugyanis folyóiratunk egész tartalmával, s nem különben a bibliográfiájával olyasmit kíván megörökíteni, ami a Gutenberg-galaxishoz kötődik. Hiszen ez az eligazító rovat olyan írásbeli termékek katalógusa, amelyeket mind papírformában archiváltak. Ezek fennmaradása hitében és katalógizálhatóságában szocializálódtunk. S a mai napig úgy tudjuk, hogy ez a struktúra – katalógus, lábjegyzet-hivatkozás, közkönyvtár – lehetnek a visszakereshetőség feltételei évszázadok múlva is. Azaz: ezzel az aktussal vagy folyamattal lehet nyomot hagyni, ezért fűz ehhez felelősség.

A koronavírus-korszak, s a ráhajazó *online-zoom* világ ezúttal lefaragta lapunk egy fontos, tradicionális pillérét. Reméljük, egyszeri mozzanatként.

Szeretnénk a kiesett adat-téglasort mihamarabb pótolni a „kollektív emlékezet” épületének homlokzatán. Pótolni és egyúttal folyamatosan adaptálni a korszakunkat, amibe nem mi léptünk be, hanem ő gyalogolt belénk.

Ami azonban mit sem változtat a kihívás tétjén és sulyán.

TARTALOMJEGYZÉK TABLE OF CONTENTS

- 2** Szilágyi Ákos versek (23, 42, 124)
Poems by Ákos Szilágyi
- 3** Soltész Márton: A keletkező gondolat poétikája.
Pilinszky-redivivus (esszé)
Márton Soltész: The Poetics of the Emerging Thought. Pilinszky Redivivus (Essay)
- 7** Itamar Jaoz-Keszt halálára (Peremiczky Szilvia ismertetése a Haaretz megemlékező kolumnájáról)
The Death of Itamar Jaoz-Keszt (Presentation by Szilvia Peremiczky about his Haaretz Memorial Column)
- 11** Kelemen Gábor: Lukács György és Polányi Károly barátsága (tanulmány)
Gábor Kelemen: Friendship between György Lukács and Károly Polányi (Study)
- 24** Maurice Merleau-Ponty: Levél Lukács Györgynek
Maurice Merleau-Ponty: Letter to György Lukács
- 27** Vajda Mihály: Holokauszt – Kádár-kori történelmi köztudat (esszé)
Mihály Vajda: Historical Public Consciousness about the Holocaust during the Kádár Era (Essay)
- 30** Dési János: Wallenberg változó emléke (oknyomozó riport és tanulmány)
János Dési: Changing Cultural Memory of Wallenberg (Investigative Report and Study)
- 43** Bolgár Dániel: Magasabb IQ-júak voltak-e a zsidók? (tanulmány)
Dániel Bolgár: Did Jews Have a Higher IQ? (Study)
- 66** Huszár Ágnes: A Perutz család és a magyar iparosodás (tanulmány)
Ágnes Huszár: The Perutz Family and Hungarian Industrialization (Study)
- 72** Alex Sternberg: Receptek Auschwitzból. Részletek (Holokauszt emlékezés)
Alex Sternberg: Recipes from Auschwitz. Excerpts (Holocaust Remembrance)
- 82** Ujvári Hedvig: Herzl Tivadar – Theodor Herzl, avagy kötelező volt-e Herzl számára a német kultúra paradigmája? (tanulmány)
Hedvig Ujvári: Tivadar Herzl–Theodor Herzl, Or Was the German Cultural Paradigm Obligatory for Herzl? (Study)
- 90** Nádor Éva: Családi panoptikum (oknyomozó családtörténet)
Éva Nádor: Family Panopticon (Investigative Family History)
- 101** Veszprémy László Bernát: Kik vezették a vidéki zsidó tanácsokat? (tanulmány)
Bernát László Veszprémy: Who Led the Rural Jewish Councils? (Study)
- 118** Váradai Iván Attila: Az elsodort ország festője. Fenyő György (1904–1987) esszé
Attila Iván Váradai: The Painter of the Country Swept Away: György Fenyő (1904–1987) (Article)
- 125** Gáspár-Singer Anna: Megtörni a sort (filmnapló)
Anna Gáspár-Singer: Breaking Rank (Movie Diary)